

PROGRAM
Dvorana slávy slovenskej medicíny
deviateho slávnostného uvedenia osobností do
Dvorany slávy slovenskej medicíny
Dvorana slávy slovenskej medicíny

spojeného s odbornými prednáškami:

„Stav transplantačnej medicíny na Slovensku“ (MUDr. Zuzana Žilinská, PhD., MHA)

„Quo vadis interná medicína“ (prof. MUDr. Ivica Lazúrová, DrSc., FRCP)

„Pokroky v liečbe popálenín a rán iného pôvodu“ (prof. MUDr. Ján Koller, PhD.)

a s výstavou fotografií z tvorby lekárov s názvami

„*In natura*“ (prof. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc., fotografie olejomalieb)

„*Čriepky*“ (MUDr. Pavol Borecký, PhD., fotografie)

Na podujatí vystúpia:

Benjamín Lajda (violončelo), skladby: *Prelúdium* (J.S. Bach) a *Gigue zo suity č. 1008* (J.S. Bach)
a hudobná skupina S.R.O. doc. MUDr. Pavla Doležala, CSc., mim.prof.

Pavel Doležal – tenor saxofón, Zoltán Vince – bicie nástroje a Peter Kuzma – klávesy

Skladby: *Záverečná*, *Prvý blues* a *Karamel*

18. september 2018 (utorok) o 13.30 hod.

Hotel Sorea Regia, Kráľovské údolie č. 6, 811 02 Bratislava

Program:

1. Príhovor prezidenta SLS (Dr.h.c. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH)

- zahájenie podujatia, privítanie hostí

2. Hudobný program :

- vystúpenie Benjamína Lajdu (violončelo) – *Prelúdium (J.S. Bach)*

3. Odborný program - prednášky

- „*Stav transplantačnej medicíny na Slovensku*“ (MUDr. Zuzana Žilinská, PhD., MHA)
- „*Quo vadis interná medicína*“ (prof. MUDr. Ivica Lazúrová, DrSc., FRCP)
- „*Pokroky v liečbe popálenín a rán iného pôvodu*“ (prof. MUDr. Ján Koller, PhD.) “

4. Uvedenie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy SLS – I. časť

(Dr.h.c. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH)

- prof. MUDr. Ladislav **Badalík**, DrSc.
- prof. MUDr. Jaroslav **Blahoš**, DrSc.
- prof. MUDr. Eva **Brixová**, DrSc.
- prof. MUDr. Jozef **Buchvald**, DrSc.
- prof. MUDr. Ján **Lajda**
- prof. MUDr. Dagmar **Michalková**, DrSc.

5. Hudobný program

- vystúpenie Benjamína Lajdu (violončelo) – Gigue zo suity č. 1008 (J.S. Bach)

6. Uvedenie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy SLS – II. časť

(prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc.)

- prof. MUDr. Igor **Riečanský**, DrSc.
- prof. MUDr. Jozef **Rovenský**, DrSc. FRCP
- prof. MUDr. Jaroslav **Siman**, CSc.
- Dr.h.c. prof. MUDr. Ján **Slezák**, DrSc., FIACS
- prof. MUDr. Anton **Vavrečka**, CSc.

7. Hudobné vystúpenie skupiny S.R.O. doc. MUDr. Pavla Doležala, CSc., mim. prof.

(Zoltán Vince – bicie nástroje, Pavel Doležal – tenor saxofón, Peter Kuzma – klávesy) skladby: *Záverečná, Prvý blues a Karamel*

8. Výstava prác z tvorby lekárov

Prof. MUDr. Ľudovít **Gašpar**, CSc. (fotografie olejomalieb) - „*In natura*“

MUDr. Pavol **Borecký**, PhD. (fotografie) - „*Čriečky*“

Projekt Dvorana slávy SLS

Cieľom vzniku projektu a budovania Dvorany slávy SLS je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, k šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí, najmä tých, ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Slávnostné uvedenie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy slovenskej medicíny je spravidla spojené s výstavou obrazov a umeleckých prác, najmä lekárov a zdravotníckych pracovníkov, ktorí sa v rámci svojich záľub venujú aj tejto umeleckej činnosti.

Osobnosti slovenskej medicíny uvedené do Dvorany slávy SLS

9. september 2013

- Prof. MUDr. Teofil Rudolf Niederland, DrSc., akademik SAV
- Prim. MUDr. Eva Nevická, CSc.
- Výstava obrazov MUDr. E. Nevickej, CSc. „*Pokoj v duši*“

25. marec 2014

- Prof. MUDr. Gustáv Čierny, DrSc.,
- Prof. MUDr. František Makai, DrSc.
- MUDr. Imrich Sečanský
- Prof. MUDr. Ján Štefanovič, DrSc., akademik SAV, člen korešpondent ČSAV
- Výstava obrazov prof. MUDr. Fedora Šimka, CSc., FESC „*Krása okamžiku*“

16. december 2014

- Prof. MUDr. Dionýz Dieška, DrSc.
- Prof. MUDr. Rastislav Džúrik, DrSc.
- Prof. MUDr. Alica Kapellerová, DrSc.
- Prof. MUDr. Michal Valent, DrSc.
- Prof. MUDr. Karol Virsík, DrSc.
- Výstava výberu z medailérskej tvorby akad. sochára Mariána Polonského „*Pocť medicíny v kove*“

15. apríl 2015

- Prof. MUDr. Emil Kmety, DrSc.,
- Prof. MUDr. Rudolf Korec, DrSc.,
- Prof. MUDr. Anton Pontuch, CSc.,
- Prof. MUDr. Vladislav Zikmund, DrSc.
- Prof. MUDr. Vladimír Zvara, DrSc., akademik ČSAV a SAV
- Výstava fotografií mimo vedeckej tvorby prof. MUDr. Vladislava Zikmunda, DrSc. „*Zrkadlenia*“

8. december 2015

- Prof. MUDr. Gustáv Čatár, DrSc.,
  - Prof. MUDr. Michal Hornák, DrSc.,
  - Prof. MUDr. Branislav Lichardus, DrSc.,
  - Prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc.,
  - Prof. MUDr. Adriana Sakalová, DrSc.
- Výstava fotografií obrazov z maliarskej tvorby doc. MUDr. Mariána Bátovského, CSc., mim. prof. „*Portréty*“

14. jún 2016

- Prof. MUDr. Leodegar Cigánek, DrSc.
  - Prof. MUDr. Ivan Ďuriš, DrSc.
  - Doc. RNDr. PhMr. Milan Lehký, CSc.
  - MUDr. Eva Siracká, DrSc.
  - Prof. MUDr. Jozef Strelka, DrSc.
- Výstava fotografií obrazov z maliarskej tvorby MUDr. Igora Pappa, CSc. a MUDr. Evy Nevickej, CSc. „*Momentky z krás života*“

14. december 2016

- Prof. MUDr. Vladimír Haviar
  - Prof. MUDr. Mikuláš Hrubyško, DrSc.
  - Prof. MUDr. Martin Janec, DrSc.
  - Prof. MUDr. Karol Kapeller, DrSc.
  - akademik MUDr. Karol Šiška
  - Doc. MUDr. Ján Štencl, CSc.
- Výstava fotografií šperkov a umeleckých fotoobrazov z tvorby Mgr. Art. Martiny Minárikovej „*Mikro a makrosvety*“

19. september 2017

- Prof. MUDr. Ivan Balažovjeh, DrSc.
  - MUDr. Karol Mika
  - Prof. MUDr. Zoltán Oláh, DrSc.
  - Prof. MUDr. Jozef Černáček, DrSc.
  - Prof. MUDr. Juraj Červenka, CSc., akademik SAV
  - Prof. MUDr. Ladislav Dérer, DrSc., akademik ČSAV
  - MUDr. Karol Kleibl, CSc.
  - Prof. MUDr. Ladislav Chmel, DrSc., člen korešpondent SAV
  - Prof. MUDr. František Pór
  - Prof. MUDr. Ivan Žucha, CSc.
- Výstava fotografií z tvorby lekárov MUDr. Ljuby Bachárovej, DrSc., MBA „*Okolo mňa*“ MUDr. Vlastimila Grausa, PhD., MPH, MSc. „*Dentart*“

Prof. MUDr. Ladislav Badalík, DrSc.

(* 26. 5. 1938 - † 17. 2. 2014)

Prof. MUDr. Ladislav Badalík, DrSc. sa narodil v Jacovciach pri Topoľčanoch ako jediné dieťa v učiteľskej rodine. Po maturite na Žilinskom gymnáziu pokračoval v ďalšom štúdiu na Lekárskej fakulte hygienickej Karlovej univerzity v Prahe. Po skončení vysokoškolského štúdia začal pracovať ako sekundárny lekár v OÚNZ Trenčín, odkiaľ prešiel na ILF v Bratislave (dnešná Slovenská zdravotnícka univerzita). Na Slovenskej zdravotníckej univerzite v Bratislave a jej predchodcoch (ILF, IVZ, SPAM a SZU) pracoval v rokoch 1962 – 2003 ako odborný asistent, docent a profesor, teda plných 41 rokov. Od roku 2003 desať rokov pôsobil na Lekárskej fakulte UK v Bratislave na Ústave sociálneho lekárstva a lekárskej etiky.

Venoval sa problematike epidemiologickej závažnosti tuberkulózy a jej recidívam, čo bola téma jeho kandidátskej dizertačnej práce, ktorú obhájil v roku 1967 na UEM ČSAV v Prahe. Problematike tuberkulínovej alergie bola venovaná jeho habilitačná práca. Problematiku prognózy vývoja epidemiologickej situácie tuberkulózy na Slovensku spracoval v doktorskej dizertačnej práci, ktorú obhájil v roku 1983 a v roku 1986 bol menovaný za profesora, v odbore epidemiológie na LF UK v Bratislave.

V rokoch 1984 – 1986 zastával pozíciu námestníka riaditeľa pre pedagogickú činnosť na ILF v Bratislave. Riaditeľom Školy verejného zdravotníctva v Bratislave bol v rokoch 1992 – 2002. V rokoch 2002 – 2003 pracoval ako prodekan pre vedeckovýskumnú činnosť na Fakulte verejného zdravotníctva SZU v Bratislave.

Funkciu námestníka ministerky zdravotníctva pre vedeckovýskumnú činnosť zastával v rokoch 1987 – 1988 a v roku 1989 bol námestníkom ministra zdravotníctva a sociálnych vecí SR. Od roku 1984 bol tri funkčné obdobia tajomníkom Vedeckej rady ministerstva zdravotníctva SR.

Jeho práca na úseku epidemiológie tbc bola známa aj v zahraničí, zastával funkciu tajomníka komisie pre epidemiológiu pri Medzinárodnej únii boja proti tbc a pľúcny chorobám so sídlom v Paríži. Dve funkčné obdobia zastával tiež funkciu councillora za Československo, neskôr za Slovensko pri vyššie spomínanej medzinárodnej únii.

Prof. Badalík patril k zakladateľským postavám v slovenskej medicíne a verejnom zdravotníctve. Bol zakladateľom prvej Školy verejného zdravotníctva na Slovensku, ktorá sa po desiatich rokoch budovania pod jeho vedením transformovala na dnešnú Fakultu verejného zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity. Bol

zakladateľom odbornej spoločnosti Slovenskej lekárskej spoločnosti - Slovenskej spoločnosti pre vzdelávanie pracovníkov v zdravotníctve, zakladateľom Katedry medicínskej pedagogiky, zakladateľom Oddelenia klinickej epidemiológie a štatistiky na niekdajšom Ústave tuberkulózy a respiračných chorôb, ktoré bolo prvým oddelením tohto druhu v liečebno-preventívnom zariadení na Slovensku. Útvary, na ktorých založení sa profesor Badalík výrazne zapísal, sa vyznačovali perspektívnou stratégiou, rýchlym získaním medzinárodného kreditu a stali sa významnou bázou, na základe ktorej sa mohli dôstojne zveľaďovať. Okrem skutočnosti, že bol dobrý odborník, bol mimoriadne pracovitý a rozvážny, vedel si vždy uchovať svoju názorovú autonómiu, čím si získaval odborný rešpekt okolia. Medzi typické vlastnosti profesora Badalíka patrila aj schopnosť stmelovať pracovný kolektív. V pozíciách, ktoré zastával, postupoval ako skúsený manažér, prísny a náročný na seba a dobroprajný a tolerantný k iným.

Za výskum ochorení dýchacích ústrojov kolektív, ktorého členom bol profesor Badalík, získal v roku 1986 „Cenu predsedu Štátnej komisie pre vedecko-technický a investičný rozvoj.“ Dvakrát získal cenu ministra zdravotníctva, sedemkrát cenu Slovenskej lekárskej spoločnosti za najlepšiu publikáciu roka, Jesseniovu cenu ministra zdravotníctva SR, Reimanovu cenu, Medailu I. Stodolu, Dieškovu cenu, Dérerovu cenu, Medailu akad. L. Déra, Chalubiňského medailu, Medaily SLS „Propter Merita“ (bronzovú, striebornú a zlatú), Medailu Farmaceutickej fakulty Lekárskej fakulty UK, Čestnú cenu ak. Teofila Rudolfa Nederlanda SLS.

Prof. Badalík publikoval viac ako 300 prác, prevažne z oblasti epidemiológie tuberkulózy a medicínskej pedagogiky. Ako člen komisií pre udeľovanie vedeckých hodností, ako školiteľ a oponent doktorandského štúdia, habilitačných a inauguračných konaní mal podiel na vytvorení vedeckej a pedagogickej bázy vedného odboru verejného zdravotníctva. Prof. Badalík si svojou prácou i svojou osobnosťou získal trvalé miesto v dejinách slovenského zdravotníctva.

Prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc.

(* 30. 6. 1930)

Prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc. sa narodil v Horázdoviciach v Českej republike. Štúdium na Lekárskej fakulte UK v Prahe (pobočka v Plzni) ukončil s vyznamením (1955). Nastúpil do Endokrinologického ústavu v Prahe, ktorý viedol doc. Karel Šilink. Venoval sa internej medicíne, osobitne endokrinológii, najmä endokrinológii vápnika a kosti a metabolizmu kyseliny močovej. V roku 1961 sa prihlásil k aktívnej účasti na pomoci rozvojovým krajinám, na základe čoho ho Polytechna vyslala do Etiópie. Počas dvojročného pobytu v Harare, napriek ťažkým podmienkam (1 lekár na 100 tis. obyvateľov) a nízkej úrovni zdravotnej starostlivosti,

dosiahol dobré liečebné výsledky. Neskôr pracoval v Nemocnici Pod Petřínom v Prahe 1, pod vedením takých osobností, akými boli prof. Vladimír Jedlička a prof. Ota Gregor. Stal sa tam prednostom internej kliniky a profesorom 2. LF UK. Po organizačných zmenách, keď sa klinika súčasťou Nemocnice Karla Bartolomějského, prof. Blahoš prešiel pracovať do Ústrednej vojenskej nemocnice v Střešovicích, ktorá patrila pod Vojenskú lekársku akadémiu v Hradci Králové. Pôsobil tam vo funkcii prednostu. Po ďalšej organizačnej zmene, ku ktorej došlo na základe armádneho rozhodnutia a zrušení internej a chirurgickej kliniky, zriadila Ústredná vojenská nemocnica v Střešovicích špeciálne oddelenie pre endokrinológiu a liečbu osteoporózy a jej vedením poverila prof. Blahoša.

Prof. Blahoš je autorom 380 odborných prác publikovaných v domácich a zahraničných časopisoch a 10 monografií. Absolvoval množstvo zahraničných stáží a pobytov, prednášal na významných medzinárodných kongresoch a odborných vzdelávacích podujatiach po celom svete. Je čestným a riadnym členom mnohých renomovaných zahraničných odborných spoločností, vedeckých inštitúcií a redakčných rád odborných časopisov (Académie Nationale de Médecine v Paríži, Ruskej lekárskej akadémie, Českej lekárskej spoločnosti J.E.P. (v r. 1990-2015 predseda, v súčasnosti čestný predseda), člen výboru odborných spoločností ČLS JEP, bývalý predseda Sekcie pre vedckú a odbornú literatúru „Nadácie Český literárny fond“, zakladajúci člen Českej lekárskej akadémie, člen Učené spoločnosti ČR, člen výboru Svetovej lekárskej asociácie (WMA) a jej predseda v r. 1999-2001, člen výboru CIOMS, zakladajúci člen a člen výboru Spoločnosti Európskych porovnávacích endokrinológov, zakladateľ Českých frankofónnych lekárov ČLS JEP, zakladateľ 1. Osteocentra v Českej republike a i.). Prof. Blahoš je čestným členom rodných Horázdovic, ale aj Miami a Manily.

Za významný prínos a zásluhy v oblasti rozvoja medicíny, medicínskeho vzdelávania a rozsiahlych všeobecne prospešných aktivít boli prof. Blahošovi udelené početné ocenenia, počty a ceny popredných domácich a zahraničných inštitúcií. V roku 2001 mu prezident Českej republiky, Václav Havel udelil vysoké štátne vyznamenanie „Za zásluhy o Český štát“ I. triedy. Prezident Francúzskej republiky Jacques Chirac ho v roku 2002 menoval za „Rytiera čestnej légie“ a prezidenta Svojpomocnej spoločnosti členov Čestnej légie v ČR. V roku 2009 ho prezident Francúzskej republiky Sarkózy povýšil na rytiera - dôstojníka „Radu čestnej légie“ Francúzskej republiky. Česká lekárska komora ho v roku 2007 pasovala za „Rytiera lekárskeho stavu“. Získal Cenu J.E. Purkyně, boli mu udelené viaceré ceny a medaily Univerzity Karlovi v Prahe, Japonskej lekárskej spoločnosti, Medaila za zásluhy Americkej lekárskej asociácie, medaily Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a ďalšie. Prof. Blahoš sa v r. 1996 stal Čestným členom Slovenskej lekárskej spoločnosti a pri rôznych významných jubileách mu boli udelené viaceré počty a ceny SLS - Čestná plaketa T.R. Niederlanda, Čestné členstvo Slovenskej spoločnosti pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí SLS, Medaila založenia Spoločnosti lekársko-slovenskej a Čestné členstvo Slovenskej endokrinologickej spoločnosti SLS.

Prof. Blahoš patrí medzi výnimočné osobnosti a všeobecne uznané authority československej, českej a svetovej medicíny. Počas svojho dlhoročného pôsobenia vo funkcii predsedu Českej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně významne prispel k zachovaniu tradície vzájomnej, veľmi plodnej spolupráce Českej a Slovenskej lekárskej spoločnosti, ktoré boli v rokoch 1969-1992 (do rozdelenia Československej federatívnej republiky) súčasťou Československej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně. Zaslúžil sa o rozvoj vzájomnej spolupráce v oblasti ďalšieho sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, najmä pri organizovaní odborných vzdelávacích podujatí a pri vydávaní spoločných odborných a vedeckých časopisov. Podieľal sa na šírení dobrého mena slovenských lekárov, vedcov, pedagógov a slovenskej medicíny v zahraničí. Dôkazom toho bol jeho postoj a mimoriadna angažovanosť pri prijímaní Slovenskej lekárskej spoločnosti za člena WMA. Svoj priateľský vzťah k Slovensku a Slovenskej lekárskej spoločnosti prejavil aj v roku 2005, keď na 57. Valnom zhromaždení WMA v Santiago de Chile, verejne prezentoval svoje odmietavé stanovisko voči prijatiu uznesenia za vylúčenie Slovenskej lekárskej spoločnosti z radov WMA a proti hanobeniu jej mena v súvislosti s neopodstatneným obvinením slovenských lekárov z tzv. nedobrovoľnej sterilizácie rómskych žien na Slovensku. Aj vďaka tomuto jeho postoju bolo Slovenskej lekárskej spoločnosti členstvo vo WMA ponechané.

Slovenská lekárska spoločnosť, jej predstavitelia a členovia vnímajú osobu prof. Blahoša ako vzácného priateľa, osobnosť mimoriadnych odborných, morálnych a ľudských kvalít, ktorý je obdarený noblesou, diplomatickým taktom a múdrosťou. Vysoko si vážime a oceňujeme jeho aktivity proti „odľuštenu“ medicíny, jej komercializácii, dogmám a nekompetentnosti v medicíne.

Prof. Blahoš je ženatý, má dvoch synov a troch vnukov. Medzi jeho záľuby patrí hudba (hra na klavír a harmoniku), cestovanie a dráhová cyklistika. Ovláda niekoľko cudzích jazykov (angličtinu, španielštinu, čiastočne ruštinu a Amharský jazyk).

Prof. MUDr. Eva Brixová, DrSc.

(* 3. 6. 1928 - † 18. 9. 2005)

Prof. MUDr. Eva Brixová, DrSc. (rod. Bullová), slovenská lekárka, internistka, klinická biochemička a hepatologička sa narodila vo Zvolene. Školské roky prežila v Ružomberku. Medicínu študovala v Bratislave, promovala v roku 1951, spolu s Milošom Brixom, svojim budúcim manželom.

Už ako študentka posledných semestrov bola členom kolektívu spolužiakov, budúcich mladých asistentov, ktorí okolo profesora Niederlanda vytvorili spoločne s ním Ústav všeobecnej a klinickej biochémie Lekárskej fakulty UK, kde vyučovala lekársku biochémiu až do r. 1956. Po tom, ako prof. Niederland založil III. internú kliniku na Hlbokej ulici v Bratislave, prešla na toto pracovisko a patrila medzi spoluzakladateľov III. internej kliniky a jej experimentálneho pracoviska — Farmakobiochemického laboratória na Hlbokej ulici v Bratislave. Prof. Niederland rozdelil medzi svojich asistentov prácu v jednotlivých internistických problematikách: Gvozdják bol kardiológ, Dzúrik nefrológ, Brixová hepatológ. Na III. Internej klinike pracovala až do r. 1995, súčasne bola aktívna i v Inštitúte pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov (dnes Slovenská zdravotnícka univerzita).

Venovala sa pedagogickej, liečebno-preventívnej, ako aj vedecko-výskumnej činnosti. Vo vedeckej práci sa zamerala predovšetkým na orgánovú biochémiu pečene a metabolické procesy v pečeni pri poškodení rôznymi hepatotoxickými látkami so vzťahom ku morfológickým a biochemickým zmenám. Poukázala na význam sekvencie steatózy a fibrózy a ich vzťah k cirhóze pečene. Dokázala, že liečba a prevencia progresie steatózy je možná.

Po osobnej traume v podobe úmrtia matky sa vrhla do práce a výsledkom bolo získanie hodnosti docentky a neskôr profesorky internej medicíny. Bola činná vo výskumnej i publikačnej činnosti, bola známym a medzi študentmi uznávaným vysokoškolským pedagógom.

V roku 1979 obhájila doktorskú dizertáciu a získala titul DrSc. a v roku 1981 bola menovaná profesorkou vnútorného lekárstva.

Dlhé roky bola členkou Slovenskej lekárskej spoločnosti, Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti a neskôr aj Slovenskej hepatologickej spoločnosti, v ktorých zastávala viaceré významné funkcie. V skrátenom funkčnom období (1993-1994) úspešne reprezentovala Slovenskú lekársku spoločnosť vo funkcii predsedníčky.

Bola autorka a spoluautorka mnohých vedeckých článkov prevažne v odbore experimentálnej hepatológie v domácich a zahraničných časopisoch, spoluautorka 6 učebných textov, viacerých knižných publikácií a vysokoškolských učebníc, napr. *Interná medicína* (1984), *Vnútorné lekárstvo* (1986) a *Prope-
deutika vnútorného lekárstva* (1992). Bola nositeľka mnohých ocenení.

Vo voľnom čase sa venovala štúdiu sociológie, kuchárskym knihám a zbierala recepty jedál.

Ako 66-ročná nemohla už ďalej vykonávať činnosť vysokoškolského učiteľa, prijala preto zamestnanie vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni, kde využívala a odovzdávala svoje skúsenosti pri vzniku a prevádzke odboru re-
vizného lekárstva. Bola aktívna do pomerne vysokého veku, ako 72-ročná ešte neváhala riadiť auto a cestovať do zahraničia.

Po období aktivitu limitujúceho ochorenia zomrela dňa 18. 9. 2005 v Bratislave.

Prof. MUDr. Jozef Buchvald, DrSc.

(* 25. 10. 1933)

Prof. MUDr. Jozef Buchvald, DrSc. sa narodil v Opočne (ČR). Maturoval na gymnáziu v Dobruške (1957).

Svoju profesionálnu dráhu začal v r.1957 ako sekundárny lekár na Internom oddelení nemocnice v Trnave. Od r.1958 pôsobil bez prerušenia na Lekárskej fakulte UK (LF UK). Začínal na Katedre dermatovenerológie LFUK v Bratislave, kde sa vypracoval z pozície vedeckého asistenta vo Výskumnom mykologickom laboratóriu, až po docenta (1978) a profesora (1983) Dermatovenerologickej

kliniky. Obhájil kandidátsku dizertáciu (1965) a doktorskú dizertáciu (1979), nadobudol atestácie I. a II.st. z dermatovenerológie a z korektívnej dermatológie. V r.1981–2004 bol prednostom Dermatovenerologickej kliniky LFUK, v r.1988-1991 dekanom LFUK a v r. 1997-2003 prodekanom LFUK. Od r.2010 je emeritným profesorom.

Prof. Buchvald zastával rad významných funkcií. Bol členom Slovenskej komisie pre udeľovanie vedeckých hodností (2001-2007), hlavným odborníkom MZ SR pre dermatovenerológiu, krajský odborník, predseda Komisie pre obhajoby kandidátskych dizertácií, doktorských dizertácií a iných. V r.1981-2010 bol prezidentom Slovenskej mykopatologickej spoločnosti, odbornej spoločnosti Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS) a jedným z jej zakladateľov. Úspešne viedol Slovenskú dermatovenerologickú spoločnosť SLS. Niekoľko funkčných období bol jej prezidentom (1981-1998).

Prof. Buchvald reprezentoval Slovenskú lekársku spoločnosť ako člen Predsedníctva a významnou mierou prispel k jej rozvoju a tým aj k rozvoju sústavného vzdelávania u nás v odbore dermatológia a mykológia a ich vysokému kreditu doma a v zahraničí. Bol a stále je členom redakčných rád našich aj zahraničných odborných časopisov. Stal sa čestným členom odborných spoločností v Nemecku, Poľsku, Českej republike, Slovenskej lekárskej spoločnosti a tiež Slovenskej dermatovenerologickej spoločnosti. Vychoval 20 kandidátov (doktorov filozofie -PhD), 1 profesora a 5 docentov. Výsledky jeho odbornej klinickej, vedeckej a pedagogickej práce ocenilo

mnoho renomovaných domácich a zahraničných inštitúcií prestížnymi poctami a cenami. Získal 11 cien Slovenskej lekárskej spoločnosti a jej odborných spoločností za najlepšie publikácie roka, všetky medaily Lekárskej fakulty UK, medaily Univerzity Komenského, Striebornú a Zlatú medailu SLS „*Propter Merita*“, Čestnú plaketu T. R. Niederlanda SLS, Medailu založenia Spoločnosti lekársko-slovenskej SLS, Cenu Vedeckej rady MZ SR, Medailu J.E. Purkyně udelenú Spolkom lekářů českých v Prahe, Medailu Humboldtovej univerzity v Berlíne, Zlatú medailu Lekárskej fakulty Masarykovej univerzity v Brne a ďalšie. Je autorom 18 učebníc a skrípt, 421 publikácií, 235 odborných prednášok na našich aj zahraničných podujatiach a 40 zdravotnícko-osvetových publikácií. V súčasnosti pôsobí ako emeritný profesor a šéfredaktor odborného časopisu DERMA.

Okrem pedagogickej a klinickej práce bolo hlavným ťažiskom jeho činnosti budovanie nového odboru v rámci dermatovenerológie – lekárskej mykologie, ktorá získala početné uznania aj na medzinárodnom poli. Prof. Buchvald sa svojim celoživotným dielom a výsledkami svojej práce trvale zapísal do histórie slovenskej medicíny. Významnou mierou prispel k jej budovaniu a rozvoju, osobitne v oblasti dermatovenerológie a lekárskej mykologie, stal sa uznávanou odbornou autoritou, ktorá svojimi odbornými vedomosťami, rozsiahlymi a neutíchajúcimi aktivitami, noblesou a osobnou kultúrou patrí k tým členom Slovenskej lekárskej spoločnosti, ku ktorých prechováme úctu a vďaku.

Prof. MUDr. Ján Lajda

(* 6. 8. 1908 - † 7. 2. 1992)

Prof. MUDr. Ján Lajda sa narodil na Myjave vo viacpočetnej rodine evanjelického učiteľa, kde strávil svoje detstvo. Gymnázium navštevoval v Skalici a v roku 1936 promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Počas druhej svetovej vojny pracoval ako sekundárny lekár v nemocnici v Trnave a neskôr v Robotníckej sociálnej poisťovni. V rokoch 1945-47 pôsobil ako odborný asistent a v roku 1947 sa habilitoval na docenta. Kvalifikáciu si zvyšoval študijnými pobytmi v Prahe, Brne, Zürichu a Berne. V roku 1967 bol vymenovaný za profesora.

V rokoch 1945-74 bol prednostom Otorinolaryngologickej, resp. Otorinolaryngologickej kliniky a vedúci Katedry otorinolaryngológie (otorinolaryngológie) Lekárskej fakulty Slovenskej univerzity (Univerzity Komenského). Od roku 1958 aj v Slovenskom ústave pre doškoľovanie lekárov a od roku 1966 v Inštitúte pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov v Bratislave.

V roku 1951 sa prof. Lajda zaslúžil o premiestnenie ORL kliniky z priestorov Štátnej nemocnice do budovy bývalého sanatória Charitas na Zochovej ulici, čím sa zvýšil počet postelí, zlepšili sa podmienky pre prácu liečebno-preventívnu, pedagogickú a vedeckú. Bol odvážny pri zavádzaní nových chirurgických metód. Široko rozvinul vedeckú činnosť a nabádal k nej svojich spolupracovníkov. Ako vysokoškolský učiteľ i ako prednosta kliniky vychoval celú generáciu mladých a úspešných lekárov. Svojim mladším kolegom neustále zdôrazňoval potrebu sústavného vzdelávania sa a vedeckej činnosti.

Jedným z najvýznamnejších počínov profesora Lajdu bolo založenie Slovenskej spoločnosti pre ORL a chirurgiu hlavy a krku. V prvej polovici 50-tych rokov požiadal o založenie slovenskej pobočky Čsl. otorinolaryngologickej spoločnosti a tím dal základ pre súčasnú odbornú spoločnosť, ktorá úspešne funguje a rozvíja svoju činnosť.

Prof. Lajda bol editorom a spoluautorom zásadných, dodnes uznávaných odborných otorinolaryngologických knižných publikácií, ako napríklad *Chirurgia nosa a prínosových dutín* (1961), *Chirurgia stredného ucha* (1954) a *Príhody a nebezpečenstvá v otorinolaryngológii* (1959). Okrem toho bol autorom, spoluautorom a redaktorom odborných monografií, príručiek a zborníkov *Vademecum medici* (1974) a i., vysokoškolskej učebnice *Otorinolaryngológie* (1953), stredoškolskej učebnice *Chirurgia* (1956), vyše 90 vedeckých štúdií v domácich i zahraničných

časopisoch a zborníkoch, napr. Bratislavské lekárske listy, Čs. otorinolaryngologie (člen redakčnej rady), Lekársky obzor a i.

Venoval sa vedeckovýskumnej, klinickej a pedagogickej činnosti. Zaoberal sa chorobami z povolania v otorinolaryngológii, najmä audiometrickým výskumom nahluchlosti s dôrazom na včasnú liečbu, rakovinou čeluste a hrtana, rekonštrukčnou chirurgiou stredného ucha, tonzilektómiou, problematikou cýst v čelustných dutinách, prekanceróz, endaurálnej chirurgie a plastik pooperačných postaurálnych píšťal, používaním antibiotík v otorinolaryngologickej praxi a pod. Zamerl sa aj na históriu otorinolaryngológie na Slovensku a na tvorbu jej terminológie.

Nie menej významná je podpora česko-slovenskej vzájomnosti a spolupráce. V tomto smere organizoval kongresy, stretnutia a sympóziá. Ako prednosta ORL kliniky v Bratislave spolupracoval s podobnými klinikami v Prahe, Brne, Hradci Králové a ďalšími.

Prof. Lajda bol členom Vedeckej rady Ministerstva zdravotníctva SR, podpredseda Čs. otorinolaryngologickej spoločnosti, Čs. lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně, člen jej onkologickej sklerómovej a kofochirurgickej komisie, spoluzakladateľa a predseda Slovenskej otorinolaryngologickej spoločnosti. V roku 1969 bol vyznamenaný Zlatou medailou UK, Kutvirtovou cenou a je nositeľom viacerých ďalších ocenení.

Prof. MUDr. Dagmar Michalková, DrSc.

(* 18. 10. 1928 - † 6. 7. 2012)

Prof. MUDr. Dagmar Michalková, DrSc., významná osobnosť slovenskej medicíny, pediatrie a československej detskej diabetológie sa narodila v Moravskej Ostrave. Počas štúdia na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe sa zoznámila so svojím manželom MUDr. Jozefom Michalkom, CSc. a v roku 1953 po ukončení štúdia nastúpili spolu pracovať na I. Detskú kliniku LF UK v Bratislave, kde pracovala 50 rokov. V roku 1975 obhájila kandidáta vied a v roku 1990 doktora vied. Docentkou pediatrie sa stala v roku 1982 a profesorkou pediatrie v roku 1994. Bola menovaná za členku poradného zboru MZ ČSSR pre odbor pediatrie (1988). V roku 1991 sa

stala zástupcom prednostu I. Detskej kliniky LF UK v Bratislave a v roku 1994 vedúcou subkatedry detskej diabetológie na ILF. Od založenia Slovenskej diabetologickej spoločnosti v roku 1968 bola členkou výboru SDS a jedno funkčné obdobie aj jeho podpredsedníčkou. Bola členkou popredných medzinárodných organizácií, napr. EASD, ADA, ISPAD, New York Academy of Sciences a ďalších. Je autorkou viac ako 240 odborných prác publikovaných doma a v zahraničí. Tiež autorkou kapitola v *Pediatrickom vademecu*, učebnici Detského lekárstva a v učebnici *Diabetes mellitus* (1998). Prednášala na všetkých domácich a zahraničných diabetologických kongresoch.

Jej odborné, vedecko-výskumné, pedagogické a organizačné aktivity boli mimoriadne rozsiahle. Treba spomenúť jej priekopnícku prácu v detskej diabetológii. Založila a na I. Detskej klinike viedla rádioimunochemické laboratórium, ktoré postupne umožnilo rozvinutie hormonálnych analýz na DFN v Bratislave. Od roku 1985 začala vytvárať a budovať databázu výskytu detského diabetu v celej SR s medzinárodným prepojením (EURODIAB, a DIAMOND). Jej zásluhou Slovensko patrilo medzi prvé krajiny sveta s celopopulačným registrom detí s diabetom. Vybudovala a metodicky usmerňovala pediatrické endodiabetologické ambulancie v každom okresnom meste. Výsledky jej široko koncipovanej práce boli podkladom k vybudovaniu celoslovenského pediatrického diabetologického centra, ktoré v roku 1988 zriadilo Ministerstvo zdravotníctva SR v DFN v Bratislave. Pracovisko si pod jej vedením získalo uznanie nielen v Československu, ale aj v zahraničí. Prof. Michalková zorganizovala v roku 1971 prvý liečebno-rekondičný tábor pre detských

diabetikov na Slovensku. Sama sa každoročne týchto táborov zúčastňovala a vytvorila pevné základy pre ich budúce pokračovanie.

Prof. Michalková bola zodpovednou riešiteľkou viacerých výskumných úloh, napr. v roku 1980 „Metabolická kontrola pri diabete mellitus – interakcia faktorov ovplyvňujúcich priebeh ochorenia v puberte“. Významné sú výskumné práce biochemické, imunologické a imunogenetické ukazovatele u detí s genetickým rizikom pre diabetes mellitus a u manifestných diabetikov v priebehu liečby (1985). Postiniciálny priebeh diabetes mellitus typu I vo vzťahu k infekcii vírusom coxsackie a k niektorým imunopatologickým mechanizmom (1990), zodpovedný riešiteľ výskunnej úlohy DIAMOND v rámci spolupráce s WHO (centrum Pittsburgh a Helsinki), ďalej výskunnej úlohy EURODIAB ACE (centrum ODENSE a PÉCS) a IDA (Dánsko). Výsledkom uznania dlhoročnej vedecko-výskunnej práce prof. Michalkovej bolo ustanovenie za hlavnú koordinátorku 20 vedeckých výskunných prác z pediatrie a diabetológie v rámci ČSSR, v rokoch 1985 – 1990.

Jej prác a rozsiahle odborné aktivity boli ocenené mnohými poctami a cenami. Slovenská lekárska spoločnosť jej udelila opakovane cenu za najlepšiu publikáciu. Dostala Zlatú medailu SLS „Propter Merita“ na návrh Slovenskej diabetologickej spoločnosti a Slovenskej pediatrickej spoločnosti, Čestné členstvá – Slovenskej lekárskej spoločnosti, Slovenskej pediatrickej spoločnosti a Slovenskej diabetologickej spoločnosti. Ako prvej bola udelená Cena Prezidia Slovenskej lekárskej spoločnosti s názvom „Korecova cena“. V roku 1997 získala Cenu rektora Univerzity Komenského a v roku 2001 ocenenie „Vedec roka“.

Prof. Michalková získala za budovanie detskej diabetológie na Slovensku medzinárodné uznanie. Milovala svoju prácu, venovala sa jej s plným nasadením po celý svoj profesijný život, osobitne výchove mladých diabetikov. Ochotne im odovzdávala svoje bohaté odborné vedomosti a profesijné zručnosti, poradila aj v závažných životných situáciách. Mladí kolegovia jej boli za to vďační, vedeli, že za ňou môžu prísť v hociakom čase, vždy budú mať u nej dvere otvorené. Vedeli, že ich vypočuje, pochopí, poradí a keď treba aj pomôže. Navštevovali ju a chodili k nej pre radu a pomoc aj v dospelom veku. Prof. Michalková sa významne angažovala aj v práci vo Zväze diabetikov Slovenska, bola pri jeho založení, pomáhala pri organizovaní jeho činnosti, za čo bola ocenená udelením Čestného členstva Zväzu diabetikov Slovenska. Prof. Michalková mala rada poéziu, milovala hudbu, zvlášť vážnu. Oblúbila si lyžovanie a využila každú príležitosť, kedy sa mu mohla venovať. Dôsledky tejto jej záľuby mali dopad na jej zdravie a vo vyššom veku a v starobe jej spôsobovali veľa utrpenia. Prof. Michalková sa významne zapísala do histórie slovenskej medicíny, s vďakou a uznaním si ju pripomínajú a budú pripomínať ďalšie generácie lekárov, pediatrov, diabetológov a diabetikov.

Prof. MUDr. Igor Riečanský, DrSc.

(* 10. 5. 1938)

Prof. MUDr. Igor Riečanský, DrSc. sa narodil v Bratislave. Promoval na LF UK v Bratislave (1961). Po necelých dvoch rokoch práce v terénnych zdravotníckych zariadeniach získal teoretickú – výskumnú erudíciu na Katedre experimentálnej patológie LF UK (Oddeľenie klinickej patofyziológie), na Endokrinologickom ústave SAV a klinickú erudíciu na I. detskej klinike a na II. internej klinike, na ktorú prešiel po výzve prof. Haviara a vedenia LF UK v jeseni 1968. Vedeckú hodnosť CSc. získal v r. 1967 a DrSc. v r. 2014. Z vnútorného lekárstva habilitoval, pod starostlivým vedením svojho učiteľa, na II. internej klinike (1977). V r.1979 bol menovaný za prednostu Kardiologickej kliniky ÚKVCH, ktorá vznikla z II. internej kliniky, čo bola prvá špecializovaná klinika pre CHOS na lekárskech fakultách a oboch Inštitútoch pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov v ČSR, neskôr Klinika kardiológie a angiológie NÜSCH. Zároveň bol ustanovený za vedúceho Subkatedry, neskôr Katedry kardiológie a angiológie (teraz SZU) v Bratislave poverenej postgraduálnou výučbou kardiológie a angiológie. Inauguroval na LF UK (1993). Členom výboru Slovenskej kardiologickej spoločnosti (SKS) sa stal v r. 1973 a vo výbere pracoval nepretržite do roku 2006. Od r.1981-1993 ako vedecký sekretár a v r.1993-1997 ako prvý predseda SKS v samostatnej SR. Od r. 1990 až doteraz je členom Prezídia Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS), viceprezidentom SLS v r. 2003-2007. Prezidentom Spolku slovenských lekárov v Bratislave je od roku 1998 doteraz.

Spolu s prof. Gvozdíjakom boli členmi federálneho výboru ČSKS a so zástupcami ČKS sa striedali vo vedení ČSKS (1981-1992). Vo funkcii predsedu SKS sa pričínil, že už v septembri 1993 bola SKS prijatá za člena Európskej kardiologickej spoločnosti (EKS).

Prof. Riečanský bol zakladajúcim členom a predsedom Komisie pre echokg (potom PSNK), kde pôsobil v r. 1985-1994. V roku 1998 založil a stal sa predsedom PS pre SZ. Stál pri vzniku časopisu „*Neinvazívna kardiológia*“ (1991). Inicialoval a podieľal sa na zmene periodika na oficiálny časopis SKS a SHS pod titulom „*Kardiológia / Cardiology*“ (od r. 1997).

Prof. Riečanský prispel k prieniku SK do zahraničia, nerátajúc štáty východného bloku. Ako prvý z Československa bol zvolený za člena výboru ISNC - Medzinárodná svetová spoločnosť neinvazívnej kardiológie, potom za člena predsedníctva PS EKS „*chlopňové chyby*“. Roku 1997 bol menovaný za člena výkonného výboru Európskeho resuscitačného koncilu pri Rade Európy.

Od r. 1979-2005 zastával funkciu hlavného odborníka pre kardiológiu MZ SR. Bol autorom a vedúcim koordinátorom celospoločenského KVP (1978-1991). Poradca prezidenta SR pre medicínu, člen predsedníctva VR MZ SR, člen kolégia ministra zdravia SR, predseda pracovnej skupiny pre KV liečivá MZ SR.

Z funkcie riaditeľa ÚKVCH presadil vo vládných orgánoch definitívne schválenie výstavby

NÜSCH. Bol iniciátorom a odborným garantom zriadenia KV ústavov v Košiciach a v Banskej Bystrici, KV centier v Prešove, Martine, Nitre a profilovania liečebných kúpeľov: Bardejov, Dudince, Vyšné Ružbachy, Nimnica pre CHOS. Pokračoval v odbornej spolupráci kliniky s kúpeľmi Sliac založenej prof. Sumbalom a udržiavanej prof. Haviarom. Bol členom (fellow) popredných európskych a svetových odborných spoločností - EKS, Americkej angiologickej spoločnosti, Americkej hypertenziologickej spoločnosti a člen New Yorkskej akadémie vied.

Za doterajšiu angažovanosť boli prof. Riečanskému udelené významné ocenenia a pocty, z nich medzi najvyššie patria Rad Ľ. Štúra I. triedy (2008), Čestná cena akademika Teofila Rudolfa Niederlanda SLS za celoživotné dielo (2013), Zlatá medaila SLS „*Propter Merita*“, Zlatá čestná plaketa Jána Jessenia SAV „*Za zásluhu v lekárskech vedách*“, Zlatá medaila SAV za rozvoj medicínskych vied, Strieborná medaila Univerzity Karlovej udelená v Karolíne, Strieborná medaila LF UK, Dérerova cena SLS, Dérerova cena MZ SR (najvyššie rezortné vyznamenanie), Pamätná medaila Jonáša Bohumila Guotha (MZ SR).

Prof. Riečanský, ako jeden z mála predstaviteľov Slovenskej medicíny získal Striebornú medailu Univerzity Karlovy v Prahe za dlhodobú odbornú spoluprácu so Spolkom lekárov Českých (2002). Opakovane mu boli udelené ceny SLS, SKS a SSL v Bratislave za najlepšiu publikáciu a prednášku, ďalej Libenského medaila udelená Českou kardiologickou spoločnosťou, Medaila Ivana Stodolu za rozvoj zdravotnej výchovy v SR, Ceny Literárneho fondu za vedeckú a odbornú literatúru (2010) za dielo „*Aterosklerotické choroby*“ (2009) a za dielo „*Slovenská kardiológia 1919-2015*“ (vyšlo v r. 2016, cena bola udelená v r.2017).

Prof. Riečanskému boli udelené čestné členstvá: SLS, SKS, SHS, SFaS, ČSKS, Českej lekárskej spoločnosti J.E.Purkyně, SČL v Prahe, Maďarskej KS a Chorvátskej KS. Absolvoval niekoľko zahraničných pobytov na renomovaných pracoviskách v zahraničí: ročný študijný pobyt (1974) na Univerzite v Göteborgu u vtedajších vedúcich osobností európskej kardiológie (prof. Werkó, prof. Varnanskas) a kratšie pobyty v Moskve, Tbilisi, Paríži, Štokholme, Londýne, Helsinkách, v Kanade. Ako prvý Slovák získal štipendium WHO a Švédskej kráľovskej srdcovej nadácie.

Prof. Riečanský je výraznou osobnosťou slovenskej medicíny, váženou a uznanou autoritou, ktorý svojimi rozsiahlymi odbornými a vedeckými aktivitami významnou mierou prispel k rozvoju medicínskych vied u nás, najmä v odbore kardiológia a k budovaniu a rozvoju Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP

(* 31. 5. 1943)

Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP sa narodil v Humennom. Štúdium medicíny so zameraním na všeobecné lekárstvo absolvoval na Lekárskej fakulte J. E. Purkyně v Brne. Po absolvovaní štúdia začal pracovať ako sekundárny lekár na Internom oddelení KÚNZ v Banskej Bystrici. V r.1969 odišiel prešiel do Výskumného ústavu reumatických chorôb v Piešťanoch. Od začiatku sa špecializoval na riešenie imunologických aspektov reumatických chorôb, predovšetkým na systémové choroby spojiva. Špecializáciu vo vnútornom lekárstve získal v r. 1970, v reumatológii v r. 1973 a v imunológii v r. 1986. Absolvoval ročný študijný pobyt v Anglicku na reumatologickej klinike Manchester University Hospital,

u prof. MUDr. L. Holta (1975-1976). Počas pobytu pracoval v laboratóriu, kde skúmal pôsobenie lymfocytov na imunitný systém pacientov s reumatickými chorobami, tiež na Klinike prof. MUDr. Kelgrena, ktorý vykonával klinické vizity. Po návrate zo študijného pobytu pokračoval v tejto práci v Národnom ústave reumatických chorôb v Piešťanoch (NÚRCH), kde bol na základe výberového konania vymenovaný za riaditeľa (1990). Pod jeho vedením (do r. 2017), sa Ústav stal renomovaným, vo svete uznávaným klinickým a vedecko-výskumným pracoviskom, ktoré realizovalo a participovalo na realizácii viacerých národných a medzinárodných projektoch. Medzi najvýznamnejšie patria: „*Porucha bunkovej imunity pri modeloch spontánnej autoimunitizácie a priebeh ochorenia u modelov spontánnej autoimunitizácie*“ (1974-1987), „*Adjuvantná artritída u potkanov a možnosti jej ovplyvnenia vybranými imunomodulačnými prostriedkami*“ (1977-2003), „*Imunomodulačné vlastnosti hypofyzárnych hormónov (prolaktínu a rastového hormónu) pri autoimunitných chorobách*“ – v spolupráci s Ústavom experimentálnej endokrinológie (1980-2003), „*Porucha funkcie bunkovej imunity pri autoimunitných chorobách u ľudí a imunomodulačné liečebné postupy*“ (1974-2003) – v spolupráci s Ústavom sér a očkovacích látok v Prahe, Ústavom mikrobiológie a imunológie LF UK Bratislava, Department of Medicine Research Unit of Autoimmune Diseases, Chaim Sheba, Medical Center, Tel Hashomer, Izrael, „*Výskyt dvoch nozologických jednotiek zo skupiny reumatických chorôb u jedného pacienta*“, „*Chronobiologické aspekty pri chondrocalcinosis articularis a dnevej artritíde*“ – v spolupráci s ÚPKM Bratislava, „*Účinnok čistej mikronizovanej flavonoidovej frakcie na profylaktickú liečbu adjuvantnej artritídy metotrexátom u potkanov*“, „*Hľadiny hormónov v plazme a v synoviálnej tekutine kolenného kľbu pri reumatoidnej artritíde*“ – v spolupráci s Ústavom experimentálnej endokrinológie SAV) a ďalšie.

Prof. Rovenský je autorom 13 monografií, viac ako 200 pôvodných vedeckých prác, jeho citačný index presahuje 5000 ohlasov registrovaných v medzinárodných citačných indexoch. Spolu s kolegami z NÚRCH je autorom 3 kníh: „Reumatológia v teórii a praxi IV, V, a VI.“. Niektoré výsledky ich vedecko-výskumnej práce boli zverejnené aj v odborných publikáciách: „*Alkaptonúria a Ochrosonis*“ a „*Systémový lupus erythematosus u mužov*“. Nakladateľstvo Springer vydalo jeho knihy: „*Gerontorheumatology*“ a „*Reumatológia v kazuistikách - Reumatické ochorenia v ambulancii praktického lekára*“. Početné odborné práce prof. Rovenského boli publikované v renomovaných zahraničných a domácich odborných časopisoch (napr. Rheumatologia - časopis pre otázky pohybového ústrojenstva a spojiva a v mnohých ďalších: Alergologia a klinická imunológia, Osteologický bulletin, Clinical Experimental Rheumatology, Monitor medicíny SLS, Česká reumatologie a ďalšie). V odbore reumatológia a vnútorné choroby vychoval niekoľko profesorov, docentov a viac ako 20 doktorandov.

Prof. Rovenský, je členom Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS) od r. 1969 a dôstojne ju reprezentuje niekoľko funkčných období vo viacerých popredných funkciách – člen Prezídia SLS (doteraz), predseda Slovenskej reumatologickej spoločnosti (do r. 2017) a člen výboru ďalších odborných spoločností SLS. Bol a je členom mnohých odborných reumatologických spoločností, komisií a pracovných skupín významných inštitúcií doma a v zahraničí, členom redakčných rád domácich a zahraničných odborných časopisov, napr. člen britskej odbornej inštitúcie „Royal College of Physicians“ (od r. 2005), bol hlavným odborníkom MZ SR pre reumatológiu, predsedom Odbornej pracovnej skupiny MO1 pre antireumatiká a antiflogistiká pri MZ SR, člen pracovnej skupiny EULAR pre postgraduálne vzdelávanie v reumatológii, člen Rady štátneho programu výskumu a vývoja s názvom „*Komplexné riešenie podpory a efektívneho využívania infraštruktúry výskumu a vývoja*“, predseda Ligy proti reumatizmu na Slovensku, člen Etickej komisie pri NÚRCH, vedúci Katedry reumatológie Slovenskej zdravotníckej univerzity, past prezident Slovenskej imunologickej spoločnosti a i.

Prof. Rovenskému boli udelené najvyššie ocenenia Slovenskej lekárskej spoločnosti, napr. Strieborná a Zlatá medaila „*Propter Merita*“, Čestná plaketa T.R.Niederlanda, Čestná cena akademika Teofila Rudolfa Niederlanda, Medaila založenia Spoločnosti lekársko-slovenskej, ceny a čestné členstvá odborných spoločností SLS. Ako prejav ocenenia a uznania výsledkov jeho odbornej klinickej, vedecko-výskumnej a pedagogickej práce mu pocty a ceny udelili aj mnohé ďalšie prestížne inštitúcie.

Prof. Rovenský dosiahol vynikajúce výsledky v medicínskej vede, šírení jej dobrého mena doma a v zahraničí a významnou mierou sa zaslúžil o jej rozvoj v odbore reumatológia. Do histórie slovenskej medicíny sa trvale zapísal ako jeden z vrcholových riadiacich pracovníkov, ktorý 27 rokov úspešne viedol Národný ústav reumatických chorôb v Piešťanoch a vysokou mierou prispel k rozvoju medzinárodnej spolupráce v oblasti vedecko-výskumnej činnosti. Je významným členom SLS, autoritou, voči ktorej prechováame obdiv, úctu a vďaka za výsledky jeho práce, rozsiahle odborné vedomosti, prínos v prospech rozvoja SLS a sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov u nás, za angažovanosť v oblasti šírenia a propagácie medicínskej osvetly zameranej na ochranu zdravia našich občanov a pre jeho cenné osobné vlastnosti a morálne hodnoty, ktoré vyznáva a ktorými žije.

Prof. MUDr. Jaroslav Siman, CSc.

(* 12. 10. 1933 - † 19. 7. 2008)

Prof. MUDr. Jaroslav Siman, CSc. sa narodil vo Valaskej, okres Brezno. Zaslúžil sa o rozvoj detskej kardiochirurgie na Slovensku. Bol žiakom prof. MUDr. Milana Kratochvíla, DrSc. v anatómii a v detskej chirurgii a žiakom prof. MUDr. Ivana Šimkovicu, DrSc. v chirurgii a kardiochirurgii.

Prof. Siman zmaturoval na gymnáziu v Brezne. Štúdiom na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského (LF UK) začal v roku 1954 a ukončil roku 1960 s vyznamenaním. Od prvého ročníka štúdia pracoval ako vedecko-pomocná sila na Ústave pre normálnu a topografickú anatómiu a v ústavnom laboratóriu experimentálnej chirurgickej patofyziológie, kde sa riešila problematika hlavne pečenej cirkulácie a kladli základy experimentálnej srdcovej chirurgie. Medik Siman sa aktívne podieľal na riešení uvedených smerov výskumu až do konca štúdie. Po ukončení štúdia roku 1960 zostal pracovať na uvedenom ústave. V októbri 1962 prešiel ako odborný asistent na Klinikum detskej chirurgie, kde pôsobil do októbra 1974. Zvládol celú problematiku detskej chirurgie so špeciálnym zameraním na srdcovo-cievnu chirurgiu a chirurgiu portálnej hypertenzie. V roku 1968 začal na I. detskej klinike vykonávať katetrizačnú a angiografickú diagnostiku vrodených chýb srdca, ktorú posunul do kojeneckého až novorodeneckého obdobia. Postupne v týchto metódach vyškolicil pracovníkov z detských kliník a neskôr z Ústavu kardiovaskulárnych chorôb (ÚKVCH). V októbri 1974 sa stal odborným asistentom Chirurgickej kliniky Inštitútu pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov so zameraním na kardiovaskulárnu a hrudnú chirurgiu a naďalej zostal v trvalom pracovnom kontakte s pediatrickými fakultnými pracoviskami. Ešte pred tým urobil I. atestáciu zo všeobecnej chirurgie (1965), atestáciu z detskej chirurgie (1970). Začiatkom roka 1979 prešiel, spolu s prof. Šimkovicom, do novovytvoreného ÚKVCH ako jeden zo zkladajúcich lekárov Kliniky kardiovaskulárnej chirurgie. V roku 1980 urobil II. atestáciu zo všeobecnej chirurgie a v roku 1983 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu z problematiky chirurgie cievného systému pečene. V roku 1988 bol menovaný docentom v odbore chirurgia. Na ÚKVCH bol poverený vedením oddelenia kardiochirurgie vrodených chýb srdca. V roku 1991 sa docent Siman vrátil na LF UK a bol menovaný za zástupcu prednostu Kliniky detskej chirurgie. Prechodom do novej Detskej fakultnej nemocnice (DFN) na Kramároch sa vytvorili podmienky pre vznik kardiochirurgie vrodených chýb srdca ako samostatného odboru. V septembri vzniklo v DFN Detské kardiocentrum (DKC), v ktorom sa

detská kardiológia a detská kardiochirurgia spojili do spoločného pracovného kolektívu. Doc. Siman bol spoluzakladateľ Detského kardiocentra, v ktorom etabloval Oddelenie detskej kardiochirurgie reprezentujúce samostatný chirurgický odbor. Navyše zohral kľúčovú úlohu pri vytvorení spolupráce DKC s Detskou nemocnicou Harvardskej univerzity v Bostone (projekt HOPE, 1992-1994). Spolupráca pozdvihla slovenskú detskú kardiochirurgiu na svetovú úroveň.

Roku 1998 odovzdal vybudované kardiochirurgické pracovisko v DKC (teraz súčasť Národného ústavu srdcových a cievnych chorôb) svojmu odchovancovi dr. Hraškovi a venoval sa iba detskej chirurgii. Vychoval ďalších päť kardiochirurgov so špecializáciou pre vrodené chyby srdca, z ktorých traja úspešne pôsobia na popredných zahraničných pracoviskách. V rokoch 1995-2004 bol prednostom Kliniky detskej chirurgie LF UK po prof. Pekarovičovi, DrSc. Na klinike pracoval až do svojho nečakaného úmrtia. Menovaný profesorom v odbore chirurgia bol v roku 1997. V roku 1998 urobil prvú transplantáciu srdca u detí na Slovensku. V roku 2000 úspešne rozdelil siamske dvojčatá a v roku 2004, v spolupráci s Transplantačným centrom v Essene, prvú segmentálnu transplantáciu pečene u dieťaťa na Slovensku. Chirurgické výkony prof. Simana, osobitne pri korigovaní kongenitálnych srdcových chýb u novorodencov, zaujalo zaslúžene pozornosť širokej našej verejnosti a vzbudili ohlas v zahraničí – úspešné operácie zahraničných pacientov. Získal najvyššie rezortné vyznamenanie MZ SR, zlaté medaily Univerzity Komenského, LF UK, SLS; Krištáľové krídlo za celoživotné dielo. Z rúk prezidenta SR prevzal v roku 2003 vysoké štátne vyznamenanie „*Rad Ludovíta Štúra I. stupňa*“ za založenie detskej kardiochirurgie. Bol držiteľom mnohých ďalších významných počt udeľených doma i v zahraničí. Bol predsedom spoločnej odbornej komisie pre udeľovanie PhD. v chirurgii, prezidentom Slovenskej spoločnosti detskej chirurgie SLS, členom Humanitnej rady Slovenska. Čestné občianstvo prof. Simanovi udelila obec Valaská a mesto Brezno. Z bohatej publikačnej činnosti (viac ako 100 vedeckých prác), opakovane ocenennej odbornými spoločnosťami, vyniká monumentálne dielo „*Princípy chirurgie I – V.*“, bol jeho iniciátorom a prvým editorom.

Dr.h.c. prof. MUDr. Ján Slezák, DrSc., FIACS

(* 24. 5. 1940)

Dr.h.c. prof. MUDr. Ján Slezák, DrSc., FIACS, významný slovenský vedec, fyziológ a experimentálny kardiológ sa narodil v Bratislave. Promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1963) a už ako 23 ročný nastúpil na postgraduálne štúdium na Ústave experimentálnej chirurgie SAV (terajší Ústav pre výskum srdca). V roku 1969 založil Oddelenie histochemie a elektrónovej mikroskopie a venoval sa aj pedagogickej činnosti a odbornému vedeniu aspirantov. Ako 44 ročný obhájl doktora v odbore anatómia a morfológia. V rokoch 198 -1998

bol veľmi aktívnym riaditeľom Ústavu a inicioval zmenu jeho názvu na „Ústav pre výskum srdca SAV“, v súlade s hlavným zameraním riešenej problematiky. V r. 1990 habilitoval a v r.1996 inauguroval na LF UK a stal sa vysokoškolským profesorom v odbore „Normálna a patologická fyziológia“. Pedagogicky pôsobil v rokoch 1965-1998. V období rokov 1998-2009 bol aktívny a produktívny vo funkcii 1. podpredsedu SAV. Bol prorektorom Slovenskej zdravotníckej univerzity (2010-2014), zakladateľom a dlhoročným predsedom (1991-2012) Slovenskej Ligy za prevenciu a liečbu kardiovaskulárnych ochorení „Srdce srdcu“, zakladateľom a predsedom Slovenskej histó a cytochemickej spoločnosti (1977-1998) a organizátorom mnohých úspešných medzinárodných kongresov. Je stále aktívnym členom viacerých európskych a svetových vedeckých akadémii a spoločností, členom domácich a zahraničných edičných rád odborných časopisov. Aj v súčasnosti je zodpovedným riešiteľom APVV a VEGA projektov. Celkovo publikoval viac ako 550 prác s citačným ohlasom do 1700 a publikačne prispel aj do 10 vedeckých monografií vydaných v zahraničí a 5 vysokoškolských učebníc. Vychoval viac ako 20 PhD študentov, z ktorých mnohí zastávajú vysoké pedagogické alebo vedecké funkcie.

Ústav a slovenská veda sa vďaka jeho publikovaným originálnym prácam a prednáškam zviditeľnili na medzinárodnej úrovni. Medicínske štúdium ovplyvnilo jeho vedecké myslenie a ako lekár vždy podporoval riešenie projektov prepojených s klinickou praxou. Výsledky výskumu významne obo-

hatili poznatky súvisiace s problematikou viability a adaptability srdcového svalu na ischémiu, dôsledkami maladaptácie a najmä v ochrane srdca pred poškodením ako i odhaľovaním nových faktorov a mechanizmov využiteľných pre cieľnú terapiu. Odrazom dosiahnutých vedeckých výsledkov bolo jeho dlhoročné pôsobenie vo výbere International Society for Heart Research, mnohé zahraničné pobyty na renomovaných vedeckých pracoviskách (Nemecko, Holandsko, USA, Kanada a i.) a pretrvávajúce členstvo vo vedení International Academy of Cardiovascular Sciences. Prof. Slezák je stále pozvaným prednášateľom a predsedajúcim na medzinárodných vedeckých podujatiach.

Za svoje vynikajúce profesionálne aktivity a pokrok v kardiovaskulárnom výskume bol ocenený početnými vyznamenaniami. Medzi najvýznamnejšie patria: Zlatá medaila SAV a Zlatá medaila „Propter Merita“ SLS, Zlatá plaketa SKS, SFS a LF UK, Najvyššie ocenenie Akadémie vzdelávania za vedeckú a popularizačnú aktivitu, Vedec roka 2009, Osobnosť SAV, Krištáľové krídlo, vyznamenanie prezidenta SR „Rad Ludovíta Štúra 1. triedy“, Čestný zahraničný člen Ruskej akadémie vied, Medal of Merit from the Manitoba University (Canada), Honorary citizenship of the city of Winnipeg (Canada), Norman Alpert Award for established investigators in cardiovascular scientists, Fellow of International Academy of Cardiovascular Sciences (2002), Vincenzo Panagia Distinguished Lecturer Award, Distinguished leadership award in cardiovascular sciences - International Academy of Cardiovascular Sciences (Canada, 2014) a mnoho ďalších.

Aj napriek pribúdajúcim rokom je stále veľmi aktívny, tak v profesionálnom, ale aj v súkromnom živote. Životnú energiu čerpá z rodiny, ale aj z lásky k prírode. Je náruživým záhradkárom, včelárom a ochrancom prírody.

Prof. MUDr. Anton Vavrečka, CSc.

(* 5. 9. 1938)

Prof. MUDr. Anton Vavrečka, CSc. sa narodil v Jakubčovičiach u Opavy (ČR). Gymnázium skončil v Bílovci a v r.1956 začal študovať na Lekárskej fakulte Univerzity Palackého v Olomouci, ktorú v r. 1962 úspešne ukončil. Na lekársku prax nastúpil v r. 1962 ako sekundárny lekár interného oddelenia vo vtedajšom OÚNZ v Dunajskej Stredě. Po atestácii z vnútorného lekárstva 1.stupňa v r. 1965 začal pracovať ako ambulantný internista v OUNZ Dunajská Streda. V r. 1968 úspešne zložil atestáciu z vnútorného lekárstva 2.stupňa a stal sa zástupcom primára interného oddelenia v Dunajskej Stredě. Na internom oddelení zaviedol laparoskopiu a vykonával aj laparoskopickú cholecystocholangiografiu. V r. 1975 nastúpil ako ordinár pre gastroenterológiu a vedúci pracoviska gastrointestinálnej endoskopie na 3.internú kliniku LFUK v Nemocnici ak. L. Dérera na Kramároch. V r. 1977 úspešne atestoval v odbore gastroenterológia. Po návrate zo študijnej cesty v NSR začal rozvíjať endoskopické diagnostické a liečebné metódy tráviaceho traktu, predovšetkým endoskopickú retrográdnú cholangiopankreatikografiu, ktorú vykonáva doteraz. V roku 1982 sa mu touto metódikou, ako prvému v Československu, podarilo urobiť endoskopickú papilosfinkterotómiu a odstrániť kamene zo žlčových ciest. V r. 1982 získal titul kandidáta lekárskeho vied. Na Slovensku zaviedol, ako prvý sklerotizácie varixov pažeráka u detí. V rokoch 1981-1985, okrem medicínskej praxe, vykonával aj funkciu námestníka riaditeľa NsP akademika L. Dérera pre LPS a urobil atestáciu v odbore sociálneho lekárstva a organizácie zdravotníctva. V r. 1986 sa stal asistentom katedry vnútorného lekárstva vtedajšieho IVZ a v r. 1989 docentom uvedenej katedry. Založil subkatedru gastroenterológie IVZ, ktorej sa stal vedúcim. V r. 1992 založil Internú kliniku gastroenterologickú IVZ, v NsP sv. Kríža v Podunajských Biskupiciach, v tom čase jedine špecializované gastroenterologické pracovisko na Slovensku. V r. 1997 bolo toto pracovisko presťahované do priestorov FN sv. Cyrila a Metoda a vznikla Gastroenterologická klinika, ktorej sa stal prednostom. V r. 1998 bol menovaný profesorom pre odbor vnútorné lekárstvo. Okrem týchto funkcií a činností vykonával do r. 2003 funkciu hlavného odborníka MZ SR pre gastroenterológiu. V r. 2002 urobil atestáciu z hepatológie. Prof. Vavrečka bol predsedom Sekcie gastrointestinálnej endoskopie Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti SLS a v r. 1986-1990 a 1990-2002 predsedom Slovenskej gastroenterologickej spo-

ločnosti SLS. V rokoch 1991-1992 bol aj predsedom Československej gastroenterologickej spoločnosti a členom výboru Slovenskej hepatologickej spoločnosti SLS. Intenzívne sa podieľal na činnosti SLS, ktorej bol členom Predsedníctva vo funkcii podpredsedu (1994- 2002). Bol ocenený čestným členstvom v Českej, Maďarskej, Poľskej, Juhoslovenskej a Talianskej gastroenterologickej spoločnosti. Jeho doterajšia práca bola opakovane ocenená mnohými vyznamenaniami, napr. Pamätnou medailou J.B. Guotha, Zlatou medailou Slovenskej lekárskej spoločnosti, cenou Prezídia Československej lekárskej spoločnosti J.E.Purkyně, Čestnou plaketou a Čestnou cenou akademika T. R. Niederlanda a mnohými ďalšími. Profesor Vavrečka prednášal na Slovenskej zdravotníckej univerzite, na podujatiach Československej, po rozdelení ČSFR, aj na Slovenskej a Českej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně a Českej gastroenterologickej spoločnosti. Aktívne sa zúčastňoval viacerých odborných vedeckých podujatí doma i v zahraničí. Významnou mierou sa pričínil o výchovu celej generácie slovenských gastroenterológov. Podarilo sa mu zorganizovať viaceré endoskopické podujatia na Slovensku s účasťou popredných európskych a svetových odborníkov. Významným podujatím bol napr. živý prenos endoskopických výkonov v roku 1996 (prvý v Československu). Ako prvý na Slovensku zaviedol na Gastroenterologickej klinike biologickú liečbu nešpecifických zápalov črevných a endosonografické vyšetrenie brušných orgánov. Patrí medzi zakladateľov odborného podujatia Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti s názvom „Gastroforum“, ktoré sa v tomto roku uskutočnilo už 23-krát.

Medaily SLS

Slovenská lekárska spoločnosť je mimovládna nezisková organizácia, ktorá na dobrovoľnej báze združuje svojich členov v odborných spoločnostiach a regionálnych spolkoch lekárov a farmaceutov. Vznikla 1. 9. 1969 ako samostatná národná spoločnosť. Do septembra 1969 bola súčasťou Československej lekárskej spoločnosti J.E. Purkně, ktorá vznikla v roku 1949.

Hlavným predmetom činnosti Slovenskej lekárskej spoločnosti je ďalšie sústavné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov (CME – Continual Medical Education). Jeho význam spočíva predovšetkým v tom, že prenáša do vedomia a praxe širokých vrstiev lekárov a zdravotníckych pracovníkov najnovšie vedecky overené poznatky (EBM – Evidence Based Medicine) a odborné skúsenosti z oblasti medicínskych vied a farmácie.

Jednou z foriem realizácie tohto cieľa je organizovanie odborných a vedeckých vzdelávacích podujatí. Prostredníctvom týchto aktivít Slovenská lekárska spoločnosť podporuje zvyšovanie profesionálnej úrovne a rozvoj vedeckej a odbornej práce svojich členov.

S tým úzko súvisí aj udeľovanie pôct a cien Slovenskej lekárskej spoločnosti (v súlade so Štatútom pre udeľovanie pôct a cien SLS). Sú ocenením všeobecne uznávaných vynikajúcich výsledkov dlhodobej odbornej, vedeckej, publikačnej a prednáškovej činnosti v medicínskych a farmaceutických vedných odboroch. Sú aj ocenením zásluh o rozvoj jednotlivých vedných odborov, medzinárodnej spolupráce v oblasti kontinuálneho medicínskeho vzdelávania a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Jednou z takýchto ocenení je **MEDAILA SLS „Propter Merita“**. Udeľuje sa v troch stupňoch: Zlatá, Strieborná a Bronzová, spolu s diplomom (podmienky sú upravené v Štatúte). Je vyhotovená podľa návrhu akademickej sochárky L. Cvengrošovej. Na aversnej strane je zobrazená postava gréckeho zakladateľa lekárstva Hipokrata s otvorenou knihou v pravej ruke. V ľavej ruke drží palicu v podobe barly, ktorú obvíja had. Po obvode medaily je okolo postavy uvedené meno „HIPOKRATES“. Na reverznej strane medaily je v strede umiestnená vavrínová ratolesť, ktorej dolnú polovicu pretína nápis „Propter Merita“. Okolo ratolesti a nápisu je v latinskom jazyku uvedený názov inštitúcie, ktorá medailu udeľuje – **SOCIETAS MEDICORUM SLOVACIAE**.

Medaila založenia Spoločnosti lekársko-slowanskej

Medailu založenia Spoločnosti lekársko-slowanskej udeľuje Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti fyzickým a právnickým osobám za zásluhy o rozvoj medicínskych a farmaceutických vied, za spoluprácu s domácimi a zahraničnými partnerskými organizáciami v oblasti sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov a za dlhoročnú činnosť a úspešnú reprezentáciu Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Tradícia udeľovania tejto medaily vznikla v roku 1983, pri príležitosti 150. výročia založenia Spoločnosti lekársko-slowanskej. Vytvorenie tohto samovzdelávacieho lekársko-vedeckého spolku iniciovala malá skupina slovenských medikov na čele s Jonášom Bohumilom Guothom, rodákom z Lubele na Lip-tove, ktorí v tom čase študovali na lekárskej fakulte v Pešti. Bol to významný kultúrno-historický počin.

Slovenská lekárska spoločnosť považuje Spoločnosť lekársko-slowanskú za jeden zo svojich koreňov a vo svojej činnosti nadväzuje na jej tradíciu.

Medaila je vyhotovená z kovu bronzovej farby. Na averznej strane je vytláčený dátum 5. januára 1833. Na obvoде je uvedený výrok Jonáša Bohumila Guotha, v ktorom kolegov nabáda k láske a úcte k lekárskeým vedám a náukám, k národnosti a rodnému jazyku.

Úryvok z príhovoru Jonáša Bohumila Guotha na prvom zasadnutí Spoločnosti lekársko-slowanskej dňa 5. januára 1833 v Pešti, v pôvodnom znení:

„Již sem od dáwna, – i od některých vzáctních slowútních mužů k tomu pobízen jsa – ten úmysl v nádrách svých nosil: nebylo libi možné na příklad jinich vzdělaních národů i v našem velikomocném a wekosláwném z ohledu však vážních nauk, a obzvláště oboru přírodoznanského, a lekářského, ještě posawád pře od-pornost osudu bohužel! twrdém a nedospělém, jistý Spolek horliwich a wěrních lekářskému umění oddanich Slowanů k slávě a kwětu našého národu zasaziti a vyzdwiwnauti.

My jsme lékařstvi poslucháči, a časem budeli se líbiti Bohu, i hotowi lékaři budeme, naše tedy celé snažení a usilowání jinam změrowati nemúže, než k umění lekářskému, k umění lekářskému w najširším toho slowa smyslu; newázeme totiž wolnost ducha i myšlének jenom k jednému velikánských tichto nauk odděleni,

k. p. přírodoznanství, a i tu aneb k člověkoslowi jenom, aneb k rostlinictwí, aneb žiwoto- aneb kopanin znalstwí, jakož se to w mnohých společnostech děje; my dáwame slobodu z celé říši lekářského umění, co se komu libi a k čěmu nejwetší tauhu citi sobě wywoliti a w tom s obzwlátni pilnosti a ochotnosti pracowati“.

SLOVENSKÁ LEKÁRSKA SPOLOČNOSŤ

SLS
SKMA
Slovenská lekárska spoločnosť
Slovak Medical Association

1915 - 2003

udeľuje

ČESTNÚ PLAKETU T. R. Niederlanda

za rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti

Bratislava

MUDr. Pavol Borecký, PhD.

(* 1. 5. 1959)

MUDr. Pavol Borecký, PhD. sa narodil v Bratislave. Je absolventom Lekárskej fakulty Univerzity Komenského, pracuje ako lekár - internista. Amatérskej fotografii sa venuje od svojich 14-tich rokov, teoretické i praktické základy fotografie získaval pod vedením „mága“ (nielen) vedeckej fotografie pána P. Kvičalu z Virologického ústavu SAV. Prvé práce prezentoval v gymnaziálnom časopise Mladosť na Gymnáziu Metodova, neskôr – počas štúdia na LFUK v rámci výstav Záujmovej umeleckej činnosti vysokoškolákov. Z podnetu a pod odborným vedením akademického maliara Jozefa Baláza vznikol projekt „Orbis pictus“ (1999-2001) – koláž fotografií, hudby (MUDr. P. Doležal) a poézie (MUDr. D. Hornáčková), ktorú prezentoval v Pezinku, Viedni, Prahe a Bratislave.

Ďalšie samostatné výstavy mal v rámci ArtFilmu v Trenčianskych Tepliciach (2006), v Bardejove (fotoklub BARDAF, 2007, 2014), v Galante (2011, 2012, 2013), v Hlohovci (2012) a v Bratislave (2013, 2x 2014, 2016). Bol iniciátorom a prispievateľom výstav a fotografických súťaží lekárov - špecialistov („Súťaž o najzadychanejšiu fotografiu“, „Súťaž o najsladšie foto“). Ilustroval knižku poviedok „Skicár bosorky“

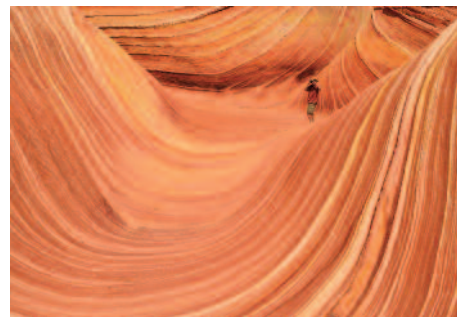
Tatry v hmle (fotografia, MUDr. Pavol Borecký, PhD.)

MUDr. Kvetý Horskej (2012). Je autorom niekoľkých nástenných fotografických kalendárov. Je nositeľom Ceny Domu ukrajinskej umeleckej fotografie (2014). V rokoch 2011–2015 bol členom Fotoklubu Galanta (FkGA).

Fotografiu chápe v jej puristickej až konzervatívnej podobe ako zrkadlový odraz skutočnosti a súčasne ako analytický poznávací proces, ktorý pomáha odhalovať veci síce videné, ale v dnešnom uponáhlanom svete často nevedomované a adekvátne neprecitované či nepochopené v súvislostiach. Objektom je predovšetkým človek a jeho „stopy“ v konkrétnom čase a priestore, univerzálna harmónia prírody či krása veľkých malých vecí, ako aj vytrvalá snaha o zachytenie nezachytiteľného.

Čičmany (fotografia, MUDr. Pavol Borecký, PhD.)

Vlna (fotografia, MUDr. Pavol Borecký, PhD.)

Klematis (fotografia, MUDr. Pavol Borecký, PhD.)

Prof. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc.

(* 1956)

Prof. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc. sa narodil v Bratislave, pracuje na I. internej klinike LF UK a UNB. Výtvarné zázemie získal v detstve návštevou Ľudovej školy umenia v Bratislave, kde svoj talent rozvíjal pod profesio-

nálnym a citlivým vedením akad. maliarov Olgy Hoffstädterovej a Alexandra Viku. Svojimi obrazmi podáva výtvarnú výpoveď o rozmanitých zákutiach krajiny v rôznych ročných obdobiach. Autor tu nezaprie svoju výtvarnú erudíciu a zvládnutie techniky. Precízne pracuje s detailom, jemne ho rozpracúva do optimálneho estetického vyznenia a citlivo ho necháva vyznieť v rámci celkovej kompozície, keď sa z plochy plátna stáva priestor. Plnosť farieb a celkového vyznenia je daná i účelnými ťahmi štetca, niekedy veľkoryso rozsiahlymi, inokedy pracujúcimi s minimalistickou presnosťou. Farebnosť v krehkých pastelovo lomených tónoch podčiarkuje niekde náznakovo romantizujúce vyznenie reálu diel – človekom nenarušenej prírody.

Brieždenie 2014, olejomalba
(Prof. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc.)

Jesenná idyla, 2014, olejomalba
(Prof. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc.)

Na brehu, 2014, olejomalba
(Prof. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc.)

Po snežení, 2015, olejomalba
(Prof. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc.)